

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 22 MRS. 2006
Kontor: Styrelseskontoret
J.nr.: 2005- 2000-18
Sagsbeh.: jro
Fil-navn: KOU spørgsmål 3

Besvarelse af spørgsmål nr. 3 (L 137), som Kommunaludvalget har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 8. februar 2006

Spørgsmål 3:

"Hvilke erfaringer er der med brugen af den hidtidige bestemmelse, som er foreslået igen i forslaget § 2, stk. 2? "

Svar:

Efter lovforslagets § 2, stk. 2, jf. § 1, kan indenrigs- og sundhedsministeren uden de berørte kommunalbestyrelses tilslutning, men efter inddragelse af de pågældende, foretage mindre grænseændringer, når sådanne er begrundet i administrative hensyn, og ændringerne samtidig regulerer grænsen mellem to eller flere kommuner og alene vedrører arealer på tilsammen højst 100 ha, der ikke er beboet af mere end 50 personer.

De ændringer, der kan foretages med hjemmel i bestemmelsen, svarer til de mindre grænseændringer, som indenrigs- og sundhedsministeren af administrative grunde, uden Kommunaludvalgets tilslutning og uden nogen pligt til at forelægge for de berørte kommunalbestyrelser kunne foretage efter § 1, nr. 4, jf. § 2, stk. 2, og § 7, stk. 5, i den nu ophævede lov om fremgangsmåden ved ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 873 af 27. oktober 2003.

Den nævnte bestemmelse i den tidligere gældende lov har siden den forrige kommunalreform i årene fra 1973 til og med 2005 dannet grundlag for omkring 630 mindre grænseændringer.

Landets inddeling i amtskommuner og kommuner fremgår af bekendtgørelse nr. 62 af 27. februar 1970 om landets inddeling i amtskommuner og kommuner med senere ændringer. De anførte mindre grænseændringer er blevet bekendtgjort ved årlige bekendtgørelser, hvorved den nævnte bekendtgørelse er blevet ændret.

I perioden fra 1973 til og med 2005 har der gennemsnitligt været foretaget 19 af de omhandlede mindre grænseændringer om året, varierende fra 6 og 7 i 1998 henholdsvis 1995 til 34 og 40 i 1984 henholdsvis 1982.

Grænseændringerne har været begrundet i administrative forhold i forbindelse med bl.a. regulering af offentlige veje, åer m.v., skelforandringer, arealoverførsler og sager om jordfordeling. Ændringerne er blevet foretaget samtidig med de nævnte forandringer eller efterfølgende, når myndighe-

derne er blevet opmærksomme på en kommunegrænses uhensigtsmæssige forløb og har ønsket at "reparere" herpå ved at ændre grænsen.

Ændringer i forbindelse med regulering af offentlige veje har eksempelvis fundet sted i forbindelse med anlæg af nye veje og vejstrækninger tæt på en kommunegrænse, hvor det har været hensigtsmæssigt at lade kommunegrænsen følge vejen. I sådanne situationer er en eller flere ejendomme mellem vejen og den eksisterende kommunegrænse blevet overført mellem de berørte kommuner, således at kommunegrænsen følger vejen.

I forbindelse med regulering af åer, vandløb m.v. og andre forhold i naturen, herunder i forbindelse med naturgenopretningsprojekter, forstærkning af diger og lignende, har det endvidere i konkrete tilfælde været hensigtsmæssigt at lade en kommunegrænse følge en å, et vandløb, et dige eller lignende. I sådanne situationer er en eller flere ejendomme mellem åen, vandløbet eller diget og den eksisterende kommunegrænse blevet overført mellem de berørte kommuner, således at kommunegrænsen er kommet til at følge åen, vandløbet eller diget.

Endvidere har det i forbindelse med bl.a. skelforandringer og arealoverførsler, hvorved en ejer er kommet til at eje ejendomme beliggende i flere kommuner, efter omstændighederne været hensigtsmæssigt at ændre kommunegrænsen, således at grænsen følger yderkanten af den pågældendes samlede ejendom.

I forbindelse med sager om jordfordeling, hvorved spredte landbrugsejendomme er blevet samlet og fordelt på en mere hensigtsmæssig måde af hensyn til effektivisering af landbrugsdriften, og hvor en ejers samlede ejendom herved er blevet delt mellem flere kommuner, har det tillige efter omstændighederne været hensigtsmæssigt at ændre kommunegrænsen med henblik på at samle vedkommendes ejendom i en af kommunerne.

Endvidere har bestemmelsen dannet grundlag for ændringer i tilfælde, hvor en ejendom, eksempelvis en mark, oprindeligt har ligget som enklave i én kommune, mens den har hørt til en anden kommune, hvor ejerens øvrige ejendom har været beliggende. Hvor en sådan ejendom sidenhen er udstykket og bebygget og ikke længere har ejermæssig forbindelse til den ejendom, som den oprindeligt hørte til, er der blevet foretaget ændringer, således at enklaven er ført ind under den kommune, som omgav den.

Endelig har der i enkelte tilfælde i øvrigt været foretaget grænseændringer med henblik på at imødekomme beboeres ønsker om ændring af det kommunale tilhørsforhold for deres ejendom.

Det bemærkes generelt, at der så vidt ses alene har været foretaget grænseændringer efter den omhandlede bestemmelse i tilfælde, hvor de berørte kommunalbestyrelser har været enige i ændringerne.

Det bemærkes i den forbindelse, at en stor del af sagerne efter 1976 har været behandlet af Kort- og Matrikelstyrelsen (tidligere Matrikeldirektoratet) uden forudgående forelæggelse for indenrigs- og sundhedsministeren og efterfølgende af ministeriet er optaget på de årlige bekendtgørelser om ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner. Dette er sket i henhold til en bemyndigelse fra 1976, hvorefter Kort- og Matrikelstyrelsen har kunnet træffe beslutning om grænseændringer, hvor størrelsen af det areal, der er blevet overført fra én kommune til en anden, har været under 3.000 m², hvor arealet har været ubeboet, og hvor de berørte kommunalbestyrelser har været enige i overførslen.